

گلشن

روزنامه

گلشن مهر شناسنامه گلستان است

دوشنبه ۲۸ آبان ماه ۱۴۰۳ / سال بیست و ششم / شماره ۲۸۷۸ / صفحه ۲۵۰۰ / تومان

نور:

مزون نوژا

در خدمت همشهریان عزیز

دوخت فرم مدارس متوسطه اول و دوم

شامل ماتو، شلوار، مقنعه و انواع شومیز

سفارش همه روزه از ساعت ۹ الی ۱۴ - میر مجیدی

۰۹۳۹۳۰۱۶۱۷۲ - ۰۱۷۳۲۲۲۴۸۰۲

nozhaa_collection

فیرجی و خوانش دموکراتیک
از اسلام

۲

نخبگان توسعه زیرساخت‌ها را
از مدیران بخواهند

۲

رانش زمین ۱۶۵ خانوار
شهر فراخی را تهدید می‌کند

۳

یادداشت اول

هفته کتاب

و کتاب خوانی

با مسوولیت سردبیر

حقیقت آن است که وضعیت بازار کتاب در ایران سالهاست که شایسته نام ایران و ایرانی نیست، علت اساسی آن نیز بهم ریختگی ساختارهای توسعه در ایران است. قیاس کتابخوانی در کشور ما حتی با کشورهایی که از نظر ما شهروندان ایران اعتباری برای آنها به لحاظ فرهنگی قابل نیستیم نشانگر آن است که در عمق فاجعه به سر می‌بریم. شمارگان چند صد نسخه ای برای کتاب های پژوهشی و حداکثر هزار و چند صد نسخه ای برای کتابهای سرگرمی و رمان های صاحب سبک نشانگر اوج دور افتادگی ما از مطالعه است و ناگفته پیداست که چرخه مطالعه چرخه ای است که ارتباط مستقیم با توسعه متوازن داشته و دارد. نویسنده باید ذهنی آرام و آزاد داشته باشد تا توان بروز خلاقیت و نوشتن اثری ارجمند در او بوجود آید و برای چنین آرامش و امکانی نیازمند زندگی حداقلی است که در آن کسی مزاحم روح و روان او نشود تا بتواند خلاقیت های خود را به قلم بیاورد. در کنار آن باید ساختار اجتماعی و اقتصادی جامعه به گونه ای سامان داشته باشد که شهروندان درمانده هزینه خرید آثار فرهنگی نباشند. در کنار همه اینها نیازمند مدیرانی کار بلد و اهل مطالعه ایم که در مورد اخیر دست کم در صدا و سیما دیده ایم که آخرین کتابی که مدیرکل کم تجربه کتابخانه های کشور مطالعه کرده بود در چه جایگاه علمی و اجتماعی قرار داشت، بنابراین نمی‌خواهیم انتظارات را بالا ببریم اما تا زمانی که به سوی حکمرانی علمی گام بر نداریم و زمینه توسعه فرهنگی را با پذیرش سلیق گوناگون فراهم نیاوریم امید به بالا رفتن سطح مطالعه و شمارگان کتاب امیدی غیر منطقی و دور از دسترس است، به این خاطر به نظر می‌آید باید حوزه فرهنگ را از نگاه سیاسی و ایدئولوژیک دور نگه داشت و زمینه را برای بروز استعدادهای آحاد شهروندان فراهم کرد. بر این اساس تا آن زمان بعید است که شمارگان آثار فرهنگی و یا تنوع و تکثر آثار به گونه ای شود که برای ما مایه دلخوشی فراهم آورد. اما امیدواریم و برای آن تلاش می‌کنیم.

چگونه در سفرهای ایمن
و راحت داشته باشیم؟

« ۸ »

گرانی کتاب یا کوچ کتابخوانها
به فضای مجازی؟

« ۷ »

ادبیات

« ۴-۵ »

نجات مراتع

اجرای نیمی از طرح‌های اصلاح
واحیای چمنزارهای گلستان در
گنبدکاووس

این کارشناس ادامه داد: سال گذشته ۲ هزار و ۹۰۰ هکتار عملیات بوته‌کاری در چمنزارهای در معرض بیابانی‌شدن گلستان به ۲ روش مشارکتی و پیمانکاری انجام شد که هزار و ۴۲۰ هکتار معادل نیمی از آن مربوط به گنبدکاووس بود. برزعلی با اشاره به نقش پررنگ اجرای طرح‌های مشارکتی اصلاح و احیای چمنزارها در گنبدکاووس، گفت: از مجموع هزار و ۳۰۰ هکتار عملیات اصلاح و احیای مشارکتی چمنزارهای استان، ۶۳۰ هکتار در گنبدکاووس انجام شد. وی افزود: با توجه به اینکه چمنزارها نقش مهمی در تامین گوشت قرمز کشور دارند اجرای این پروژه‌ها از جمله بوته‌کاری سبب کاهش وابستگی بهره‌برداران به علوفه دستی شده و می‌تواند در خودکفایی آنان و کاهش هزینه‌های مربوط به خرید نهاده‌های دامی کمک کند. این کارشناس بیان کرد: مشاهده نتایج خوب تغییر چهره چمنزارها با اجرای طرح‌های اصلاحی و احیا در چند سال گذشته، جوامع محلی به ویژه دامداران گنبدکاووس را تشویق به گسترش مشارکت کرد چرا که به این آگاهی رسیدند که با کاشت و کمک به نگهداری نهال‌ها، بخشی از خوراک دام‌های خود را تامین خواهند کرد. برزعلی افزود: اجرای طرح‌های اصلاح و احیای چمنزارها به ویژه در شمال گنبدکاووس نقش مهمی در جلوگیری از کوچ روستاییان مرزنشین داشت.

اظهار کرد: نهال‌ها با همکاری مجربان طرح‌های مرتع‌داری یا به صورت پیمانکاری در نزدیک به هزار هکتار از گستره طرح‌های مرتع‌داری و عرصه‌های بیابانی شمال گنبدکاووس کاشته خواهد شد.

همکاری جوامع محلی
در احیای مراتع گنبدکاووس

کارشناس مرتع و بیابان اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری گلستان در گفت و گو با خبرنگار ایرنا با اشاره به اینکه بیشتر کانون‌های ریزگرد و گرد و غبار گلستان در شمال استان از جمله گنبدکاووس قرار دارد گفت: این آسیب در کنار همکاری جوامع محلی و بهره‌برداران باعث شده تخصیص اعتبارات برای اجرای عملیات اصلاح و احیای چمنزارها به سمت این شهرستان فرستاده شود. مسعود برزعلی افزود: عملیات اصلاحی چمنزارها از جمله بوته‌کاری به طور عمده با هدف کاهش گرد و غبار، تولید علوفه و کمک به حفظ خاک و کاهش روان آب‌ها در مراتع و بیابان‌ها می‌شود. در نیمی از این چمنزار هنوز طرح بوته‌کاری اجرا نشده است.

دوستدار همکاری بیشتر برای کمک به سرسبزی این مراتع شدند و با کارهایی مانند کاشت نهال به نگهداری از این پهنه کمک کردند. فرشید رحمانی اظهار کرد: اهالی منطقه با همونلی (اشتراک‌گذاری) فیلم بوته‌کاری مراتع در فضای مجازی، تاثیر فراوانی در فرهنگ‌سازی نگهداری و زنده‌کردن این پهنه‌ها می‌گذارند. وی با تاکید بر اهمیت اجرای طرح‌های اصلاح و احیای چمنزارها در جلوگیری از گسترش بیابان‌زایی و خیزش گرد و غبار ناشی از آن، افزود: این طرح‌ها شامل کارهایی مانند بوته‌کاری، ساخت هلالی آبگیر، پس‌انداز نزولات آسمانی به روش کنتور فارو و کپه‌کاری است که تاکنون در ۱۰ هزار هکتار از چمنزارهای شهرستان اجرا شد. رییس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری گنبدکاووس بیان کرد: امسال ۷۰۰ هزار نهال «آتریپلکس کانی سنس، قره داغ و لنتی فورمیس» در ایستگاه چپرقریمه این شهرستان تولید شد و کار انتقال نهال‌ها بعد از رسیدن به رشد کافی با آغاز موسم کاشت از آذر برای غرس در چمنزارهای شمال گنبدکاووس شروع می‌شود. وی

دویست هزار هکتار از مجموع ۳۰۶ هزار هکتار عرصه‌های گلستان در شمال گنبدکاووس، فاصله کمی تا بیابان‌شدن دارد اما همکاری چند سال اخیر جوامع محلی با طرح‌های احیا، مراتع این منطقه را از خطر گرفتارشدن در چنبره ریزگردها نجات داده است. به گزارش ایرنا، ۵۸ درصد از مساحت ۳۴۱ هزار هکتاری عرصه‌های ملی گنبدکاووس، بیابانی است که در سال‌های گذشته ریزگردهای برآمده از آن گریبانگیر مردم منطقه شده و برای جلوگیری از گسترش آن، راهی جز اجرای طرح‌های اصلاح و احیای مراتع نبود. بخش زیاد ریزگردهای گلستان عامل خارجی مانند صحرای قره‌قوم ترکمنستان دارد و خشکسالی سال‌های گذشته و دگرگونی آب و هوا باعث بیشترشدن این پدیده در منطقه شد و در نتیجه اجرای طرح‌های اصلاح و احیای مراتع با هدف جلوگیری از گسترش بیابان‌زایی و خیزش گرد و غبار ناشی از آن شدت و سرعت گرفت. هر ساله طرح‌های مختلفی در مراتع (چمنزارهای) بیابانی مانند بوته‌کاری، ساخت هلالی آبگیر، پس‌انداز نزولات آسمانی به روش کنتور فارو و کپه‌کاری با هدف پدیدآوردن علوفه و افزایش گیاهان بومی، نگهداری از خاک و کمک به افزایش مواد آلی آن، ایجاد زمان کافی برای رویش و مقاوم‌شدن گیاهان در مقابل چرای دام و قرق انجام می‌شود. طبق اعلام رییس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری گنبدکاووس، جوامع محلی و بهره‌برداران ساکن شمال شهرستان با مشاهده نتایج بوته‌کاری چمنزارهای فقیر در سال‌های گذشته

فیرحی و خوانش دموکراتیک از اسلام

علی میرموسوی

انسان ها را از نظر نسبت حیات آن‌ها با عمر طبیعی‌شان می‌توان به سه دسته تقسیم کرد: ۱. با حیاتی کوتاه تر از عمر طبیعی ۲. با حیاتی همسان با عمر طبیعی ۳. با حیاتی ماندگارتر از عمر طبیعی. زنده یاد دکتر داود فیرحی از دسته اخیر بود و رمز ماندگاری او افزون بر اخلاق و سیره والای وی، خدماتی است که در زندگی نسبتاً کوتاه‌اش به ایران و پیشرفت آگاهی و دانش ایرانیان کرد. فیرحی از اندک اندیشمندانی بود که در زندگی علمی و سیاسی خویش پروژه مشخصی را دنبال می‌کرد. پروژه فکری او در مجموع ارائه خوانشی دموکراتیک از اسلام با تمرکز بر فقه بود. دغدغه او بیش از آن که دینی باشد، ملی بود و او نجات و توسعه ایران را در گرو تقویت چنین برداشتی می‌دانست. باور فیرحی به این خوانش به طور خلاصه بر مقدمات و پیش فرض های زیر استوار بود:

- ۱- گذار به تجدد و دموکراسی در ایران از مسیر خوانشی دموکراتیک از اسلام و فقه می‌گذرد، همان گونه که تجدد غربی نیز ریشه های الهیاتی داشت.
- ۲- نصوص و آموزه‌های دینی و شریعت اسلام ظرفیت چنین خوانشی را دارد.
- ۳- اسلام تاریخی و سنت اسلامی در سایه ساختار اقتدار گرایانه قدرت و تعامل با آن، بیشتر به خوانش اقتدارگرایانه و غیر دموکراتیک از این نصوص مجال و

فرصت ظهور داده‌اند، ولی این تنها خوانش ممکن نیست.

- ۴- خوانش دموکراتیک از اسلام نیز سنتی نوپا دارد که از عصر مشروطه و در پرتو تلاش مجتهدان مشروطه خواه همچون آخوند خراسانی و نایینی شکل گرفته و در این راستا باید آن را بازخوانی و تقویت کرد.
- ۵- این خوانش در ایدئولوژی انقلاب اسلامی نیز جایگاهی با اهمیت داشت و اندیشه رهبر فقید آن را نیز می‌توان بر این اساس تفسیر کرد. فیرحی بر این اساس با دیدگاه ها و جریان‌های دیگر مرزبندی می‌کرد. او نخست در برابر جریانی قرار داشت که خوانشی اقتدارگرایانه از دین ارائه می‌کردند و به تعبیر وی جریان قدرت را یک سوئه و از بالا به پایین می‌دانستند. او استبداد دینی را محصول این جریان می‌دانست و تمام تلاش خود را برای رد و مبارزه با آن به کار گرفت. دومین جریان مقابل وی مخالفان سازگاری اسلام و دموکراسی بودند؛ کسانی که به تش ذاتی بین دین و دموکراسی باور داشتند و تلاش برای جمع و سازگار کردن آن‌ها را بیهوده و پوچ می‌پنداشتند. در نهایت او با جریانی که چنین خوانشی را برای گذار به دموکراسی در ایران لازم نمی‌دانست، نیز مخالف بود. موضوع رابطه و نسبت اسلام و دموکراسی از مسائل محوری اندیشه سیاسی معاصر ایران است. این مسئله از هنگام رویارویی و

آشنایی با تجدد و شناسایی استبداد به عنوان یکی از عوامل اصلی انحطاط و عقب ماندگی ایران، همواره مورد توجه و بحث بوده است. در این مدت ایده سازگاری اسلام با دموکراسی از سوی بسیاری اندیشمندان با دیدگاه های گوناگون طرح و تقویت شده است. اما این تلاش ها کمتر در چارچوب فقه و نگارش فقهی بود. ویژگی ممتاز فیرحی این بود که کوشید بیشتر از این دیدگاه به بررسی موضوع بپردازد. بی تردید برخی از پیش فرض ها و مقدماتی که اندیشه استاد فیرحی بر آن استوار بود، جای نقد و تشکیک دارد. برای مثال در سومین سالگرد درگذشت وی، پیش فرض اول را مورد نقد قرار دادم و بر خلاف وی استدلال کردم که گذار به دموکراسی در ایران از مسیر فقه عبور نمی‌کند و دموکراتیک شدن فقه بیش از آن که علت این گذار باشد، معلول آن خواهد بود. با وجود این نمی‌توان اهمیت خوانش دموکراتیک از اسلام را برای گذار از وضعیت کنونی انکار کرد. به ویژه به این دلیل که اقتدارگرایی دینی عامل اصلی این وضعیت است و چنین خوانشی بی تردید می‌تواند در تضعیف و به حاشیه راندن آن موثر باشد.

استاد علوم سیاسی

نخبگان توسعه زیر ساخت‌ها را از مدیران بخواهند

بهره ببریم. رئیس دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان هم با گزارشی از ظرفیت این دانشگاه و دستاوردهای نخبگان، گفت: ظرفیت نیروی انسانی متخصص این دانشگاه در اختیار توسعه استان قرار گرفته که مشارکت در علاج بخشی خلیج گرگان، عبور از گرد و غبار، ظرفیت سازی از شبلات، مدیریت پسماند و اجرای آمایش سرزمین و تهیه سند مدیریت بحران اشاره کرد. شعبان شتابی جویباری افزود: امسال ۱۲۰ میلیارد ریال طرح مطالعاتی از سوی نخبگان این دانشگاه در دست اجرا است و علاوه بر این با ۳۰ کشور ارتباط بین المللی و علمی داشته و از هفت کشور پذیرش دانشجوی خارجی داریم. وی یادآور شد: در دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان چهار هزار و ۱۰۰ دانشجو تحصیل می‌کنند که ۵۰ درصد آن در مقطع تحصیلات تکمیلی است. رئیس پارک علم و فناوری گلستان با قدردانی از حمایت استاندار در حل فضای مورد نیاز این پارک در استان، گفت: ۳۰۰ میلیارد ریال اعتبار برای تهیه زمین مورد نیاز پارک تامین شده است. حامد پاک‌نژاد افزود: طی سه سال اخیر حمایت از فعالیت پارک علم و فناوری در استان افزایش چشمگیر یافته تا از این ظرفیت در آینده هرچه بهتر در توسعه منطقه استفاده شود. وی یادآور شد: به عنوان نمونه از محل تبصره ۱۸، هزار و ۶۱۰ میلیارد ریال اعتبار در حوزه حمایت از فعالیت شرکت‌های دانش بنیان تزیق شده است.

برون، جذب سرمایه‌گذاران خارجی در گلستان بیشتر خواهد شد. مدیرکل دفتر امور سیاسی، انتخابات و تقسیمات کشوری استانداری گلستان هم گفت: این استان در حوزه ارتباط گیری با نخبگان دستگاهی در ردیف استان‌های برتر است که نمونه بارز آن را می‌توان مشارکت در طرح نظام مسائل استان از مسئله خلیج گرگان دید. هادی احمدی افزود: باید بیش از گذشته از ظرفیت نخبگان دانشگاهی استان برای رفع مشکلات و شتاب در توسعه زیرساخت‌های ساختی

همت، دستیابی به ارزش تولید محصولات کشاورزی به ۲۵۰۵ همت در پایان شهریورماه امسال و ترانزیت یک میلیون تن کالا از گمرک اینچه‌برون را از دیگر دستاوردهای روند توسعه‌ای استان برشمرد. وی با اشاره به این که هدفگذاری صادرات کالای غیرنفتی در استان ۵۰۰ میلیون دلار است، گفت: این رقم در پایان سال ۱۴۰۲ به ۳۳۸ میلیون دلار رسیده که نسبت به سال قبل از رشد ۹۵ درصدی برخوردار است. وی اظهار امیدواری کرد که با راه‌اندازی منطقه آزاد تجاری اینچه

استاندار گلستان در دیدار با نخبگان استان از آنان خواست رفع چالش‌ها و شتاب در توسعه زیرساخت‌ها را جزو مطالبه همیشگی خود از مسوولان قرار دهند. به گزارش روابط عمومی، علی محمد زنگانه اظهار کرد: کتابچه طرح‌های محوری اقتصادی گلستان تهیه شده و در اختیار جامعه نخبه قرار داده می‌شود تا شتاب در اجرا و بهره‌برداری آن‌ها را از سوی مسوولان ارشد و دستگاه‌های مرتبط پیگیری کنند. وی یادآور شد: در این کتابچه آخرین اقدام طرح‌های محوری اقتصادی گلستان از جمله احیای خلیج گرگان، طبیعت گردی آشوراده، تکمیل نیروگاه ترکیبی علی‌آبادکتول، احیای مجتمع پتروشیمی گلستان، شیرین سازی آب خزر، راه‌اندازی منطقه آزاد تجاری اینچه‌برون، ساخت بزرگراه اینچه‌برون- آزادشهر و شاهرود و ساخت سد نرمام مینودشت تهیه شده است. استاندار گلستان ادامه داد: با تلاش صورت گرفته از سوی مشارکت نخبگان، اصحاب رسانه، اعضای شورای تامین استان، طی ۲ سال اخیر، این استان به عنوان دومین منطقه امن جذب سرمایه‌گذاران اعلام شده است. وی خاطر نشان کرد: نرخ رشد اقتصادی گلستان در پایان سال ۱۳۹۹ منفی ۵.۴ درصد بود که این رقم در پایان سال ۱۴۰۲ به مثبت ۴.۳ درصد رسیده است و این میزان رشد اقتصادی در استان نوید بخش دستیابی به توسعه و جبران عقب ماندگی قدیمی است. استاندار گلستان از افزایش جذب اعتبار جاری از ۶۱ همت در ابتدای سال ۱۴۰۰ به بیش از ۲۳۶

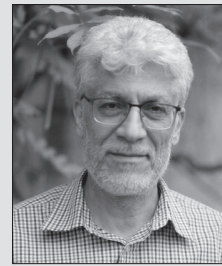
گلستانی تهیه شده است، افزود: نزدیک به ۲۰۰ تن بذر تاکون در استان توزیع شد. رئیس اداره پنبه و دانه‌های روغنی جهاد کشاورزی استان گلستان در ادامه سخنان خود گفت: با توجه به اینکه کشت این محصول از مهر ماه آغاز شده است تا پایان آبان ماه ادامه دارد. وی در پایان همچنین یادآور شد: در سال گذشته ۴۸ هزار هکتار از اراضی استان گلستان به کشت کلزا اختصاص یافته بود که از این میزان سطح کشت ۱۰۶ هزار تن محصول تولید شده است.

رئیس اداره پنبه و دانه‌های روغنی جهاد کشاورزی استان گلستان گفت: تاکنون ۲۵ هزار هکتار از اراضی کشاورزی گلستان به کشت کلزا اختصاص یافته است. به گزارش روابط عمومی، علی موسی خانی اظهار کرد: طبق دستور ابلاغی سازمان جهاد کشاورزی کشت ۴۵ هزار هکتار کلزا در دستور کار قرار گرفت که برای بیش از ۴۱ هزار هکتار قرار داد منعقد شد. وی همچنین اشاره به اینکه امسال ۲۲۵ تن بذر کلزا برای کشاورزان

۲۵ هزار هکتار از اراضی کشاورزی به کشت کلزا اختصاص یافت

محمد دهقانی پوینده خلاف جریان زمانه

مرتضی هاشمی پور

ماکیاولی، ویکو، مونتسکیو، هیوم، هرتسن و دیگران. فکر می‌کنم در ایران ما نیز این کسان یافت می‌شوند. دکتر محمدرضا باطنی یکی از این آزادگان روزگار بود. او با این‌که تحصیلات سزاواری کرده بود و دانایی و مهارت خود را هم در کلاس درس و هم در آثار منتشر شده خود نشان داده بود اما با صراحت و دلیری نظر خود را درباره نقش واقعی دانشگاه و رابطه آن با جامعه بیان کرد و همین به ذائقه عده‌ای خوش نیامد و او را در روزهایی که می‌توانست برای جامعه و دانشگاه به مراتب مفیدتر باشد از دانشگاه اخراج کردند. اکنون اما دکتر محمدرضا باطنی با آثار خود در میان پژوهشگران و دوستداران کتاب و کتاب‌خوانی حضور فایده بخش دارد. دکتر محمد دهقانی یکی از این پویندگان خلاف جریان زمانه است. او هم با پیمودن مراتب دانشگاهی در دانشگاه‌های معتبر کشور و بهره‌مندی از محضر استادان به نام تاریخ و ادبیات داران ادبیات فارسی و فرهنگ ایرانی بار در برابر دوستداران ادبیات فارسی و فرهنگ ایرانی قرار دهد. از نخستین تجربه‌های نوشتن و ترجمه، دکتر محمد دهقانی خط سیری ممتد در بازشناسی تاریخ و فرهنگ ایران طی کرده است. کارنامه او در پژوهش و «بررسی تحول مفهوم عشق در فرهنگ و ادبیات ایران» که «وسوسه عاشقی» اش نامید تا واپسین متن منتشر شده به قلم او «فردریش نیچه» نمونه‌هایی مطلوب برای نشان دادن ابعاد تاریخ و فرهنگ ما و نیز نیازهای امروزه ما در عرصه علوم انسانی است. وسوسه عاشقی با تکیه بر متون دست اول و نیز آثار منتشر شده درباره آن به ما نشان می‌دهد که «عشق» در فرهنگ ما همواره خواستنی و ستوده نبوده است. ایرانیان در فرهنگ کهن سال خود «عشق‌ستیزی» نیز داشته‌اند. این شناخت از عشق و عشق‌ستیزی می‌تواند زمینه‌ای برای تحقیقات بعدی در باب ویژگی‌های پیچیده و چند لایه برخی مفاهیم در فرهنگ ما باشد. از طرف دیگر نگاه تازه‌جوی دهقانی موجب شده است که او با حوصله و شکیبایی، در روزگاری که عده‌ای شتابان آثار بی‌مایه و کم‌ارز تولید

می‌کنند و عده‌ای دیگر با پخته‌خواری «صاحب» کتاب می‌شوند، دست به ترجمه دو اثر سترگ و پُر مایه درباره «روانشناسی دین» بزند. او در میانه‌های دهه ۱۳۸۰ آرام در کنج خلوت گزید و این دو کتاب را ترجمه کرد و خودم شاهد بودم که از دانشگاه‌های مختلف و حتی حوزه علمیه نزد او آمده بودند تا با تدریس «روانشناسی دین»، این شاخه تازه وارد به ایران را شرح و تبیین کند. کار بزرگ و زمان‌بر مجموعه «تاریخ و ادبیات» نیز نمونه‌ای از بررسی و تحلیل متون کلاسیک ماست. او در این مجموعه با طرح میراث ادبی و تحلیل آن راهی همانند پژوهشگران پیشین نپیمود. برخی از نظرات او مثلاً درباره زندگی فردوسی و «شاهنامه» دیدگاه‌های محققان پیشین را تایید نمی‌کند و همین امر البته در نظر عده‌ای ناخوشایند بوده است. درباره ابوریحان و زکریای رازی و ناصر خسرو در این مجموعه نکته و یافته‌های تازه می‌توان خواند و البته می‌توان درباره آن بحث کرد. اثری امروز ستودنی است که موجب طرح نگاه تازه و متعاقب آن بحث‌های گوناگون از طرف صاحبان اندیشه باشد. تعدادی دیگر کتاب ترجمه شده به قلم او نیز در اختیار ماست که درباره ابعاد مختلف تاریخ ایران یا موضوع‌های دیگر است که جالب و خواندنی‌اند. در این میان البته کتاب جولیان یانگ درباره نیچه مانند دایرةالمعارف است. تمام ابعاد شخصیت پُر فراز و نشیب نیچه را با دقت و مستند بررسی کرده است. همچنین فلسفه او را مو به مو می‌کاود و شرح می‌دهد. این اثر بزرگ با ترجمه‌ای ممتاز به فارسی درآمده است. زبان این ترجمه می‌تواند معیاری برای دوستداران و علاقه‌مندان ترجمه و فارسی معیار باشد. در چند سال اخیر دکتر محمد دهقانی در کتابخانه مجتبی مینوی به سر و سامان دادن انبوه یادداشت‌ها و نامه‌های او اشتغال دارد. این اسناد مهم و نامه‌های ارزشمند که سالیان طولانی مغفول مانده بود به تدریج سر و شکل می‌گیرد و اطلاعات سودمندی درباره شخصیت و دامنه مطالعاتی مجتبی مینوی در اختیار ما قرار می‌دهد. به یاد دارم در نخستین

روزهای پژوهش دکتر دهقانی در کتابخانه مینوی، او به من گفت این مینوی که ما می‌شناسیم نوک کوه یخ است؛ بخش بزرگی از وجود او زیر آب است و با به ثمر نشستن طرح و برنامه من در کتابخانه او شناسایی می‌شود و شناخت و ستایش بخش بزرگی از مخاطبان این آثار را به همراه خواهد داشت. مینوی شخصیتی بسیار دان و البته زود خشم بود. زود خشمی او مقابل نادانان و فرومایگان بود که با قلت آگاهی و تنگ مایه‌ای که داشتند سعی می‌کردند به هر نحو ممکن کارهای بی‌ارز خود را جلوه دهند. مینوی که خود با شناخت وسیع از تاریخ و فرهنگ ایران و تسلط به چند زبان، پایه‌ای بلند در میان هم‌گنان خود داشت، نمی‌توانست چنین نادانانی را تحمل کند و زود به خشم می‌آمد و همین موجب می‌شد که این جماعت را از اطراف خود براند. مینوی حقیقت و علم را از هر چیزی بالاتر می‌دانست و روابط پنهان و پیدا و ملاحظاتی اداری و سازمانی در نظر او هیچ اهمیت نداشت. حاصل کند و کاو دکتر دهقانی در کتابخانه مینوی با عنوان «ارمغان مینوی» از طرف دوست‌داران و استادان تاریخ و فرهنگ ایران مورد عنایت قرار گرفته است. میان مجتبی مینوی و محمد دهقانی هم‌دلی و هم‌سانی می‌بینم. این را به گواه آثار ایشان و شیوه معاشرتشان با اطرافیان به معاینه می‌توان دید. این دو در آموختن پُر حوصله و در رفتار با اهل فضل و جویندگان راستی یکدل و همراه و در برابر ریاکاران و نیرنگ‌بازان بی‌مسامحه و زودخشم‌اند. بیان حقیقت و جستن راستی برای هر دو از جلب نظر گروهی خاص و حتی دوستان مهم‌تر بوده است. دکتر محمد دهقانی اینک بر فراز قله شصت سالگی با درک و شناخت زبان فارسی و فرهنگ ایرانی و نیز شناخت درخور از فرهنگ و زبان عربی و غربی آغازگر راهی تازه در تحلیل و بررسی آثار ارزشمند زبان فارسی بوده است. او در مجموعه آثار و کارگاه‌های آموزشی خود، ما را به شناخت فرهنگ خویش و انتقاد از آن فرا می‌خواند تا بتوانیم آینده‌ای بهتر بسازیم.

در تاریخ بشر همواره کسانی بوده‌اند که با آگاهی و شناخت، بر خلاف دیدگاه‌های رایج زمانه خود زندگی کرده‌اند و نظر داده‌اند. آشکار است این گروه که شمارشان زیاد نبوده است از جانب باورمندان این دیدگاه‌ها طرد شده‌اند یا لاقبل محبوب نبوده‌اند. پویندگان خلاف جریان از این‌که مانند بقیه نمی‌اندیشند و رفتار نمی‌کنند سخت به زحمت افتاده‌اند اما گویی در مسیر انتخابی خود گام به گام استوارتر و قوی‌تر شده‌اند. تعدادی از این گروه را می‌توان در تاریخ سراغ گرفت:

شهر فراغی بخش پیشکمر این شهرستان، ۱۶۵ خانوار ساکن در سه محله قبان، شیخ‌لر و سیدلر این شهر را تهدید می‌کند. به گزارش روابط عمومی، فرهاد شیبک افزود: فرونشست و رانش زمین در شهر فراغی کلاله حدود یک دهه سابقه دارد که آخرین بار آن پنجشنبه هفته گذشته (۲۴ آبان) رخ داد. وی اضافه کرد: در فرونشست اخیر محله قبان شهر فراغی چهار خانه دچار خسارت شد که ۱۶ نفر از ساکنان آن توسط هلال احمر با برپایی چهار تخته چادر اسکان یافتند. شیبک بابیان اینکه وسایل اولیه زندگی (پتو، موکت و چراغ‌والور) به خانواده‌های آسیب‌دیده داده شده است، ادامه داد: برای رفع تهدید خطر رانش و فرونشست زمین در شهر فراغی باید تمهیدات لازم انجام شود. وی با یادآوری فرونشست سال ۱۳۹۴ شهر فراغی گفت: در آن زمان پرداخت ۱۲۰ میلیارد ریال برای ساخت کانال هدایت آب از بالادست تا پایین دست این شهر مصوب شد. فرماندار کلاله افزود: از آن زمان تاکنون اعتباری در این خصوص داده نشد و اکنون شهرداری فراغی به سبب نداشتن توان مالی مناسب قادر به انجام این پروژه نیست. شیبک اضافه کرد: برای جابجایی اهالی در معرض خطر رانش و فرونشست زمین در سه محله شهر فراغی یک قطعه زمین به مساحت هفت هکتار پیش‌بینی شده که باید مقدمات زیرساختی آن انجام شود. وی ادامه داد: تلاش داریم بخشی از اعتبارات مورد نیاز رفع خطر فرونشست زمین در شهر فراغی کلاله از جمله ساخت کانال هدایت آب سطحی را از منابع شهرستان، استان و کشور تامین کنیم.

رانش زمین ۱۶۵ خانوار شهر فراغی را تهدید می‌کند

فرماندار کلاله گفت: فرونشست و رانش زمین در

داد: برخی هیات‌های مذهبی و حتی هیات‌های ورزشی از اعضای شورا به علت رد لوایح ناراحت هستند. عضو شورای اسلامی شهر گرگان اضافه کرد: کمک به هیات‌های مذهبی باید مانند آیین‌نامه کمک به قهرمانان و مدال‌آوران و هیات‌های ورزشی تنظیم شود و شهردار هم باید لوایحی که در راستای مأموریت و وظایف شهرداری است را به شورای شهر بفرستد. وی بیان کرد: شورای شهر مصوبه‌ای برای کمک به مساجد گرگان داشت اما هنوز خیلی از مساجد مبلغ مورد نظر را دریافت نکردند. رییس شورای اسلامی شهر گرگان هم گفت: با تغییر و جابجایی برخی مدیران شهرداری، شاهد سرعت و پیشرفت در پروژه‌های عمرانی شهری هستیم. حمیدرضا آقاملائی اظهار کرد: نباید برای لوایح حمایتی و مساعدت‌های مالی وقت زیادی صرف شود. وی گفت: بهتر است برای استفاده بهینه از وقت شورا، لوایح دوفوریتی قبل از طرح در صحن علنی، به کمیسیون‌های مربوطه برود. آقاملائی بیان کرد: تمرکز خود را برای کارهای عمرانی و خدمت به مردم و برقراری عدالت در نقاط مختلف شهر بگذاریم و اگر اندک اختلافی هم وجود دارد، در مسیر رشد و توسعه گرگان، تدبیر و مدیریت کنیم. براساس این گزارش اعضای شورای اسلامی شهر گرگان در جلسه خود با لوایح کمک ۱۵ میلیارد ریالی به پیاده‌روی همگانی ۹ آذر، تجهیز ۱۰ میلیارد ریالی سالن لاله پارک چاله‌باغ گرگان به تجهیزات ژئوماتیک، مساعدت هفت میلیارد ریالی برای اعزام کاروان راهیان نور دانش‌آموزی، مساعدت مالی سه میلیارد ریالی به هیات فاطمیون و کمک به هیات کشتی استان برای میزبانی از رقابت‌های کشتی انتخابی تیم ملی موافقت کردند.

عضو شورای شهر گرگان:

شهرداری بنگاه خیریه نیست

عضو شورای اسلامی شهر گرگان با گلایه از تعداد بالای تقاضای شهرداری برای کمک مالی به افراد، برنامه‌های مذهبی و تیم‌های ورزشی گفت: شهرداری و شورای شهر بنگاه خیریه و نهاد حمایتی مالی نیست. به گزارش روابط عمومی، ابوالفضل تجری در جلسه شنبه شب شورای اسلامی شهر گرگان با انتقاد از فرستادن لوایح شهرداری به شورای شهر با موضوع کمک مالی اظهار کرد: شورا و شهرداری می‌تواند از افراد نیازمند و برنامه‌های گوناگون پشتیبانی کند اما انجام همیشگی آن، ما را از وظایف اصلی شورا و شهرداری دور می‌کند. تجری افزود: تعداد بالای این لوایح به حدی است که افراد و گروه‌های مختلف، حمایت شورا و شهرداری را وظیفه می‌دانند. وی ادامه

چرایی کاهش مطالعه؛

گرانی کتاب یا کوچ کتابخوان‌ها به فضای مجازی؟

کارشناسان و فعالان حوزه کتاب گلستان در میزگرد خبری ایرنا به علل کاهش سرانه مطالعه در جامعه اشاره کردند و معتقدند؛ گرانی کتاب، کم‌کاری نهادهای فرهنگ‌ساز به ویژه ضعف مدارس در نهادینه‌سازی فرهنگ کتابخوانی، مشکلات اقتصادی و کمبود وقت برای مطالعه، کتابخوانی را در جامعه کم‌رنگ کرده است. به گزارش ایرنا، مطالعه و انس با کتاب یکی از مولفه‌های مهم و تأثیرگذار در پیشرفت انسان‌هاست. هیچ فردی نمی‌تواند در مسیر موفقیت و ترقی علمی قدم بگذارد اما با کتاب و کتابخوانی بیگانه نباشد. توسعه فرهنگ کتاب و کتابخوانی پیش‌نیاز اصلی هر جامعه‌ای برای پیمودن پله‌های توسعه و پیشرفت و ورود مردم آن به دنیای مملو از سعادت، خردورزی و آگاهی است. با وجود آنکه همه مردم از فواید کتاب و کتابخوانی مطلع هستند اما این یار مهربان همواره بین گروه‌های گوناگون حتی باسواد جامعه غریب است و کتابخوانی هر ساله روند نزولی دارد. کارشناسان مطالعه و توسعه فرهنگ کتابخوانی را بهترین وسیله برای دوری از جهل و خرافه در جامعه می‌دانند و معتقدند جامعه کتابخوان، القانات فرهنگ‌های بیگانه را بر نمی‌تابد و جوانان آن تحت تأثیر شبه‌ها مسیر اصلی را گم نمی‌کنند. در حالی که توسعه دایره واژگانی، بهبود و ارتقای مهارت‌های ارتباطی و مهارت‌های گفتاری، افزایش آگاهی انسان و بیان بهتر افکار و اندیشه‌ها و تقویت قدرت ایده‌پردازی و حفظ سلامت مغز تنها بخشی از فواید کتابخوانی است اما علل مختلف از جمله بی‌اطلاعی مردم از اهمیت مطالعه، گسترش فضای مجازی، فرهنگ‌سازی ضعیف کتابخوانی در جامعه، گرانی و دغدغه معاش، بی‌توجهی دستگاه‌های متولی به توسعه فرهنگ کتابخوانی و ضعف سیستم آموزشی و توجه ناکافی به نویسندگان و ناشران موجب شده تا کتاب به عنوان کالای فرهنگی در جامعه ایرانی مهجور بماند. با توجه به فرارسیدن هفته کتاب و کتابخوانی و اهمیت مطالعه، خبرنگار ایرنا میزگردی را با حضور «سیدجمال حسینی» کتابخوان نمونه گلستان، «سارا خواجه» کارشناس فرهنگی کتابخانه عمومی استان گلستان، «سیده صدیقه دولت‌آبادی» کتابدار بخش کودک کتابخانه میرفندرسکی و «حسین پایین‌محلی» کارشناس منابع اداره کل کتابخانه‌های عمومی گلستان برگزار کرده و علل کاهش سرانه مطالعه در جامعه و راه‌های بهبود آن را از نگاه کارشناسی واکاوی و بررسی کرده است.

به نظر شما چرا سرانه مطالعه در جامعه پایین است؟

پایین‌محلی: در بخش سرانه مطالعه، گزارشی از سوی شورای فرهنگ عمومی کشور در سال ۱۳۹۰ ارائه شد که سرانه استان گلستان ۸۰ دقیقه مطالعه است اما عده‌ای این آمار را تکذیب و برخی دیگر تأیید می‌کنند و معتقدند این ۸۰ دقیقه با احتساب مطالعه کتاب‌های درسی و آمادگی برای آزمون‌های مختلف استخدامی است. مطالعه شرط لازم است اما کافی نیست. اینکه صرفاً به دنبال بالا رفتن سرانه مطالعه باشیم ارزش محسوب نمی‌شود بلکه این خواندن باید نمود بیرونی داشته باشد.

حسینی: ریشه اصلی در افزایش سرانه مطالعه به آموزش و پرورش برمی‌گردد. معلمان مدارس و امور تربیتی و پرورشی برای رونق کتابخوانی در جامعه به ویژه بین دانش‌آموزان نقش به‌سزایی دارند. کاش در گذشته نظام آموزش و پرورش ما به صورت یک‌طرفه نبود معمولاً معلمان مطالب کتاب درسی را در قالب محفوظات به دانش‌آموزان ارائه می‌کردند و انگیزه‌ای برای نیز به صورت یک‌طرفه گوش می‌کردند و انگیزه‌ای برای دخیل شدن دانش‌آموز در یادگیری وجود نداشت. از سویی دیگر فضای مجازی یک سم برای کتابخوانی جوانان است طوری که اگر بهترین امکانات را برای آنان فراهم کنیم باز هم از این فضا دست نمی‌کشند و معضل اصلی این فضا، به هادر رفتن وقت گرانبهای نوجوانان و جوانان است.

خواجه: نقش خانواده‌ها در افزایش سرانه مطالعه بسیار تأثیرگذار است. وقتی خانواده به همراه کودک خود وارد فضای کتابخانه شده و با این فضا و همچنین کتابخوانی آشنا شود کودک نیز به کتابخوانی علاقه‌مند می‌شود در واقع گام اساسی برای داشتن کودک و نوجوان کتابخوان، داشتن والد کتابخوان است. افزون‌بر تأثیرگذاری نهاد خانواده، آموزش و پرورش نقش رسانه‌ها، در دسترس‌پذیری کتاب از دیگر عللی است که در افزایش سرانه مطالعه تأثیرگذار است.

به نظر شما کمبود کتابخانه‌های عمومی، چه تأثیری در پایین بودن سرانه مطالعه دارد؟

حسینی: کتابخانه نقش رفاهی و تسهیل‌کنندگی برای کتابخوانی دارد نه نقش هدایت‌کنندگی. اگر عضو کتابخانه نبودم سالانه بیش از ۲۰ میلیون ریال باید برای خرید کتاب هزینه می‌کردم اما تسهیلات و امور رفاهی کتابخانه‌های عمومی این فرصت را در اختیار مردم داده تا سالانه به ده‌ها تا صدها کتاب دسترسی داشته و با مطالعه آن سطح معلومات خود را بالا ببرند.

خواجه: اولین مولفه برای افزایش سرانه مطالعه، در دسترس‌پذیری بودن سرانه مطالعه است. نهاد کتابخانه‌ها در سال‌های اخیر روند رو به رشدی داشته و تلاش کرده در همه زمینه‌ها سلیقه مخاطب را بسنجد و در عمل به کار بگردد. امروزه کتابخانه‌ها به تدریج از شیوه سنتی که صرفاً قرائت‌خانه بودند خارج شده و به محیطی پویا و راهبردی برای کتاب‌دوستان و کودک و نوجوان تبدیل شده است. کتابدارهای کودک و نوجوان در شرایط فعلی نقش به‌سزایی در افزایش سرانه مطالعه دارند چرا که کودک و نوجوان یکی از مهم‌ترین رده‌های سنی در کتابخانه‌ها به شمار می‌روند. بخش‌های کودک تخصصی در کتابخانه‌ها راه‌اندازی شده و از روش‌های نوین برای جذب کودک و مادر استفاده می‌شود. حتی کتابدارها برای بیشتر شدن شوق مطالعه در جامعه، در مدارس حضور پیدا کرده و با اجرای برنامه‌های متنوع فرهنگی در این مسیر گام برمی‌دارند. کتابخانه‌ها در حال به روزرسانی کتاب‌ها هستند و کتابدارها مدام در حال آموزش هستند تا فرهنگ کتابخوانی در جامعه نهادینه شود.

به نظر شما گرانی و مشکلات معیشتی چقدر در کاهش سرانه مطالعه تأثیرگذار بود؟

پایین‌محلی: مجموعه‌ای از علت‌ها موجب شده تا سرانه مطالعه در جامعه کاهش پیدا کند، متأسفانه نظام سرمایه‌داری، فرهنگ را تبدیل به کالا کرده و صنعت-فرهنگ شکل گرفته است. از سویی دیگر فشار اقتصادی خرید کتاب را برای مردم سخت کرده با این وجود گرانی کتاب نباید مانع کتابخوانی مردم شود چراکه با گسترش فضای مجازی، دسترسی به کتاب الکترونیکی بیشتر شده است. مساله مهم در کاهش سرانه کتابخوانی، تغییر سبک زندگی و ذائقه مردم است یعنی انسانی که اهل تفکر بوده و کتاب را با چشم مطالعه می‌کرد با ظهور رسانه‌ها و گسترش تکنولوژی از ذائقه ساندویچی برخوردار شده و مطالعه داستان کوتاه یک صفحه‌ای را به رمان ۵۰۰ صفحه‌ای ترجیح می‌دهد. نگاه به آموزه‌های دینی نشان می‌دهد فرهنگ، منشا اثر و زیربنا است نه اقتصاد. انسان از قدیم با کتاب انس داشته و باید به این انس و هم‌نشینی تأکید شود.

حسینی: کسی که کتابخوان باشد راه خود را پیدا می‌کند و می‌تواند با عضویت در کتابخانه عمومی بخشی از نیاز خود به مطالعه را برطرف کند. گالری بسیاری از افراد، گرانی کتاب در بازار است حال آنکه همین افراد می‌توانند با مراجعه به کتابخانه‌های عمومی در شهرها و روستاها به کتاب‌های گوناگون دسترسی پیدا کنند. در گذشته فقط خواص جامعه به کتاب دسترسی داشتند اما در حال حاضر دیگر اینگونه نیست. به نظر نمی‌رسد علت اصلی کاهش سرانه مطالعه در جامعه به دلیل گرانی کتاب نباشد بلکه مشکلات زیرساختی،

باید برای ساخت انسان فرزانه در جامعه تلاش شود. اینکه دستگاه‌های اجرایی با آمار و ارقام بخواهند گزارش کار دهند کافی نیست بلکه همه اقدامات باید براساس سند چشم‌انداز انجام شود و خروجی دستگاه‌ها نیز متناسب با این سند باشد. **دولت‌آبادی:** در حال حاضر مدارس هیچ‌گونه کتابخانه‌ای ندارند. چه اشکالی دارد که یک اتاق مدارس به کتابخانه اختصاص یابد و حتی یک نفر به عنوان کتابدار در مدارس حضور داشته باشد؟ حتی ادارات می‌توانند برای ترغیب کارکنان خود به کتابخوانی هر ۶ ماه یک بار جلسات کتابخوانی داشته باشند. همه توقعات را نمی‌توان از کتابخانه‌ها داشت و اگر نهادهای دیگر برای افزایش سرانه مطالعه تلاش کنند جامعه از حالت ایستایی خارج می‌شود.

راهکار شما برای گسترش فرهنگ کتابخوانی در جامعه چیست؟

دولت‌آبادی: نمایشگاه‌های کتاب سالانه برگزار می‌شود اما این نمایشگاه‌ها می‌تواند در مناسبت‌های گوناگون و در طول سال برگزار شود. از سویی دیگر حضور بیشتر ناشران و کتابفروشان در کتابخانه‌ها در افزایش سرانه مطالعه بی‌تأثیر نیست. ناشران و کتابفروشان می‌توانند با حضور در فضاهای باز و پارک‌ها از کتاب‌های خود نمایشگاه برگزار کنند تا دسترسی راحت‌تر مردم را به خرید و مطالعه کتاب سوق دهد. اگر دولت اقدام به اجرای طرح بلیت کتاب کند و یا سالانه مبلغی را به عنوان یارانه کتاب به مردم هدیه دهد بخشی از معضل پایین بودن سرانه مطالعه را حل خواهد کرد. امیدوارم به روزی برسیم که مردم به جای ایستادن در صف روغن و مرغ، در صف کتاب بایستند و به چنین اقدامی افتخار کنیم. جای صفحات با معرفی کتاب و ترویج فرهنگ کتابخوانی در فضای مجازی به شدت خالی است.

پایین‌محلی: نیاز به مشارکت دستگاه‌ها در همه بخش‌ها داریم اما مسؤلیت کتابخوان کردن جامعه را نمی‌توان صرفاً از یک ارگان مانند کتابخانه‌ها داشت و این مهم نیاز به عزم ملی دارد. کتابخوان بودن به فرزانه بودن منجر نمی‌شود و نباید هم انتظار داشت که همه افراد جامعه کتابخوان شوند.

حسینی: باید دستگاه‌های مختلف پای کار بیایند تا اوضاع کتابخوانی در جامعه سر و سامان پیدا کند. برای داشتن جامعه پویا و بافرهنگ باید همه دستگاه‌های متولی به ویژه آموزش و پرورش پای کار بیایند و زیرساخت‌ها را ارتقا دهند. آموزش و پرورش از نهادهای اصلی و پایه‌گذار رشد و شکوفایی فرزندان ما است.

اداره کل کتابخانه‌های عمومی گلستان برای ترویج فرهنگ کتابخوانی در جامعه چه اقداماتی انجام داده است؟

پایین‌محلی: یکی از پایه‌ها و ستون‌های تمدن کتاب است و نمی‌توان آن را نفی کرد. حتی با پیشرفت کتاب دیجیتال و الکترونیکی، کتاب هنوز جایگاه خود را دارد. نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور از سال ۱۳۸۳ از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مجزا شده و به خدمات‌رسانی به مردم پرداخته اما به مرور زمان تخصصی‌تر شده و حوزه‌های گسترده‌تری را به خود اختصاص داده است. در گذشته روند کتابخوانی در کتابخانه‌های عمومی سنتی بود و صرفاً افرادی از کتابخانه، کتاب به امانت می‌گرفتند و پس از مدتی آن را تحویل می‌دادند اما اکنون برای گروه‌های مختلف از جمله روشندان و کودکان کتاب در نظر گرفته شده است. در حال حاضر نشست‌های کتابخوانی عمومی و تخصصی در کتابخانه‌های استان برگزار می‌شود و تلاش همکاران ما انجام اقدامات نوآورانه در بخش‌های مختلف به ویژه

کودک و نوجوان است. کلاس‌های قصه‌گویی و جمع‌خوانی، شاهنامه‌خوانی و کلاس‌های نقاشی در جوار کتابخانه‌ها از جمله اقداماتی است که در کتابخانه‌های عمومی استان برای افزایش گرایش کودکان و نوجوانان به کتابخوانی انجام می‌شود. ۶۰ هزار گلستانی عضو کتابخانه‌های عمومی استان گلستان هستند و حدود ۶۵ کتابخانه وجود دارد. برخی کتابخانه‌های استان، نهادی و برخی مشارکتی و تعدادی نیز کتابخانه‌های روستایی هستند. امروز نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور نه تنها در قامت یک ارگان بلکه در قامت یک سازمانی فعالیت می‌کند که همه نقش‌های فرهنگی را ایفا کرده و زمینه‌ساز ظهور نخبگان و شناسایی خواص در جامعه است.

کتابخوانی را در جامعه از رونق انداخته است. علاقه و گرایش افراد به کتاب از بین رفته و مقرر آن هم، والدین هستند اگر ارتباط والدین با فرزندان بیشتر شود و بیشتر کتاب بخوانند فرزندان نیز به این سمت ترغیب می‌شوند. مشکلات اقتصادی و چند شغله بودن پدر خانواده موجب شده که خانواده‌ها گاهی اوقات حتی فرصتی برای تفریح و هم‌نشینی با دیگر اعضای خانواده نداشته باشد چه برسد که بخواهد برای امر کتابخوانی فرزندان وقت بگذارد و یا هزینه کند. در کنار این عوامل، گرانی کتاب نیز از دیگر معضلات است و انتظار می‌رود دولت با اختصاص یارانه به افراد، جامعه را به سوی کتابخوانی سوق دهد.

با وجود مشکلات موجود، به نظر شما دولت چگونه می‌تواند برای افزایش سرانه مطالعه تلاش کند؟

خواجه: تبلیغات شهری و محیطی برای افزایش سرانه مطالعه تأثیرگذاری بالایی دارد و از سویی دیگر در مقوله کتابخوانی نباید از نقش سنگین اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی، شهرداری‌ها و دیگر دستگاه‌های متولی گذشت. **حسینی:** از آنجا که با گسترش فضای مجازی، رغبت مردم برای کتابخوانی کاهش پیدا کرده، می‌توان در کتابخانه‌ها و مدارس از مکانیسم‌های تشویقی برای جذب مخاطب به کتابخوانی استفاده کرد. عضویت رایگان در کتابخانه‌های عمومی در هفته کتابخوانی یک حرکت مثبت است که موجب حضور جمع کثیری از دانش‌آموزان در کتابخانه‌ها برای عضویت و ثبت‌نام می‌شود و این اقدام نشان می‌دهد اقدامات تشویقی برای حل چالش‌های فرهنگی در جامعه اثرگذار است. از سویی دیگر کتابخوان بودن والدین تأثیر به‌سزایی در اشتیاق فرزندان به مطالعه دارد. در خانواده‌ای که والدین به طور مداوم کتاب می‌خوانند فرزندان نیز کتابخوانی را به گشت و گذار بیهوده در فضای مجازی ترجیح می‌دهند. امروزه کتابخوانی در جامعه ننگ و عار شده و گاهی اوقات علاقه‌مندان به کتاب از سوی برخی افراد مورد تمسخر قرار می‌گیرند حال آنکه در گذشته افراد کتابخوان را یک شخصیت فرهنگی می‌دانستند. رفتار غلطی در جامعه ایجاد شده که کتاب را به صورت کیلویی خریداری می‌کنند در واقع کسی که یک کتاب را سه میلیون ریال خریداری می‌کند موقع فروش باید به مقدار بسیار ناچیز بفروشد. در جامعه امروز کتاب را به عنوان یک کالا نگاه می‌کنند و با آن را به عنوان یک وسیله لوکس در ویتترین کتابخانه منزل خود می‌گذارند تا برای دیگران فخرفروری کنند بدون آنکه یک بار صفحات آن را ورق بزنند.

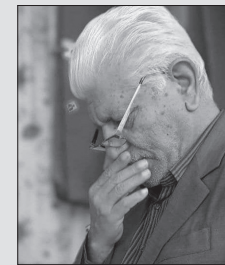
به نظر شما دستگاه‌های متولی چقدر به تکالیف خود در توسعه فرهنگ کتابخوانی در جامعه عمل کردند؟

پایین‌محلی: دستگاه‌های فرهنگی می‌توانند تلاش کنند و عموماً گزارش کار هم ارائه می‌کنند اما در گذشته دایره تولید انسان فرزانه در جامعه وسیع‌تر بود. باید سیاست‌گذاری فرهنگ درست و نقشه مهندسی فرهنگی کشور طراحی و تدوین شود در واقع دولت باید نقشه راه بلد و نهادها براساس سیاست‌گذاری فرهنگ و نقشه مهندسی حرکت کنند و در این شرایط، نقش هر کدام از دستگاه‌های متولی مشخص می‌شود.

در بحبوحه انتخابات دوره دوازدهم مجلس شورای اسلامی در گنبدکاووس نامزدهای زیادی از شورای نگهبان و هیئت اجرایی تایید صلاحیت شدند. در میان این عزیزان افرادی حضور داشتند که بر صندلی مجلس شورای اسلامی یکبار جلوس کرده بودند. اما در این بین پدیده‌ای با شیوه‌ای نو در گزینش شعارها و گفتارها ظهور کرد و مورد توجه اقوام ترکمن صحرا قرار گرفت که اکثرا از قوم شریف ترکمن بودند. حضور افرادی که هم از پشتوانه مالی خوبی برخوردار بودند و هم صاحب نظر و تاثیرگذاری بیشتری نسبت به دیگر اقوام شهرستان داشتند. که همین امر باعث شد تا کفه‌ی ترازو کمی به سمت آنان سنگین شود. کاندیدای جوان در تبلیغات خود و در سخنرانی‌ها همیشه با حرارت خاصی از مشکلات و کمبودهای منطقه‌ی ترکمن صحرا سخن می‌راند، از انتخاب افراد بومی منطقه برای مناصب کلان مدیریتی می‌گفت، از نقش ویژه‌ی رسانه‌ها در راه کمک به وصول مطالبات منطقه با حرارت یاد می‌کرد و به همین لحاظ اصحاب رسانه در بیشتر تجمعات و سخنرانی‌های ایشان حضور داشتند. اما امروز ایشان در جایگاه نماینده مردم قرار گرفته که اهالی رسانه هم از همان مردم هستند. بعد از گذشت حدود هفت ماه از حضور

آقای نماینده شما کجای کارید...!؟

محمود رحیمی

ایشان در مجلس برای شهروندان سئوالاتی مطرح است:

- ۱- آیا عملکرد ایشان در طی این چند ماه با شعارهای انتخاباتی تطبیق دارد؟
- ۲- آیا خواسته و مطالبات مردم شریف گنبد و بخش داشلی برون به صورت حداقلی به حیطة‌ی وصول درآمده است؟
- ۳- آیا ایشان با توجه به فضای ایجاد شده توسط جناب دکتر پزشکیان در قالب وفاق ملی همچون انتخاب استاندار بومی برای استان‌هایی از قبیل: استاندار کرد برای کردستان، استاندار بلوچ برای سیستان و بلوچستان، استاندار ترک برای آذربایجان، آیا تلاشی از سوی ایشان در جهت متقاعد کردن مجمع نمایندگان استان گلستان برای انتخاب یکی از فرزند نخبه و شایسته و کاربلد ترکمن ساکن ترکمن صحرا انجام شده است؟
- ۴- آیا برای انتخاب یک فرماندار ترکمن جهت سکنداری فرمانداری ویژه و معاونت استانداری در شهرستان گنبد از میان قوم شریف و شایسته و متعهد ترکمن اقدامی نموده است؟
- ۵- ایشان به چه میزان در انتصابات مدیران بومی برای ادارات گنبد دخالت داشته‌اند؟
- ۶- برای احداث بیمارستان چهارصد تختخوابی که رویای مردم گنبد و منطقه شده است و یکی از خواسته‌های به حق شهروندان شرق گلستان می‌باشد، چه اقدامی کرده

است؟ بیمارستانی که حدود چهارده سال از مصوبه‌ی آن می‌گذرد و با بی‌تفاوتی و بی‌توجهی و بی‌کفایتی مسئولان استانی و شهرستانی با تکلیف مانده است! جالب این جاست که در دوره‌ی دولت شهید جمهوری، جناب استاندار، رئیس دانشگاه علوم پزشکی و فرماندار گنبد، همگی ادعای کردند که زمین بیمارستان تهیه شده است!!!

۷- آیا برای ادامه و اتمام جاده نفت اقدامی کرده است؟

۸- آیا برای انتقال دفتر منطقه آزاد تجاری اینچه‌برون به گنبد و انتفاع مردم محروم گنبد و شرق گلستان اقدامی از سوی ایشان شده است؟ و چندین خواسته ریز و درشت دیگر که در آینده به آن خواهیم پرداخت.

کلام آخر: آیا برای اهالی رسانه که در زمان تبلیغات برای آنان ارزش زیادی قائل بود، کماکان هم بدین گونه است؟ که البته بعید به نظر می‌رسد. زیرا در نشست رسانه‌ای اخیر ایشان، فضای آن نشست و تعداد اقلیت شرکت کننده از اهالی رسانه، خلاف این ادعا را ثابت می‌کند. امیدواریم که جناب آقاکالی در یک نشست برنامه‌ریزی شده و زمانی مناسب با دعوت رسمی خودشان با حضور اکثریت رسانه ضمن دلجویی عزیزان زحمت کش رسانه، به این سئوالات و دغدغه‌ها به صورت شفاف پاسخ دهند.

فعال رسانه‌ای

چگونه در سرما سفری ایمن و راحت داشته باشیم؟

اضطراری را همراه داشته باشید. همچنین زمان ترک منزل، حتما محل فعالیت و زمان بازگشت خود را به افراد خانواده یا یک دوست اطلاع دهید.

مراقبت از سلامتی

برای جلوگیری از بیماری‌های احتمالی در سفر، بهتر است قبل از سفر نسبت به دریافت واکسن آنفولانزا اقدام کنید. تزریق این واکسن به شما کمک می‌کند تا بدن در مقابل ویروس‌های موجود در خطوط مسافری مختلف همچون فرودگاه‌ها، راه‌آهن و ترمینال‌های مسافری، مصون باشد. همچنین پوشیدن ماسک نیز در همین راستا کمک شایانی به حفظ سلامتی شما خواهد کرد.

ایمنی در جاده

اگر قصد دارید در فصول سرد سال، با خودروی شخصی خود به سفر بروید، اقدامات احتیاطی زیر را رعایت کنید: پیش از سفر، از سلامت خودرو مطمئن شوید و کار با زنجیر چرخ را یاد بگیرید. اگر جی‌پی‌اس (GPS) خودروی شما کار نمی‌کند، از قبل نسبت به شناسایی مسیر پیش‌رو اطلاعات کسب کنید و حتما یک نقشه فیزیکی به همراه داشته باشید. حتما مقداری کنسرو یا غذای فاسدشدنی، آب، پتو، چراغ قوه، باتری، زنجیر چرخ و... همراه داشته باشید.

ترجیحا زودبازو سوختگیری ماشین را انجام دهید تا مخزن سوخت خودروی شما از نیمه کمتر نشود.

سفر در هوای سرد پاییز و زمستان و تماشای زیبایی‌ها و لذت بردن از آن‌ها نیازمند رعایت نکاتی است تا سفری خاطره‌انگیز برایتان رقم بخورد. به گزارش ایرنا زندگی، سفر در هوای سرد پاییز و زمستان تحت هر شرایطی ممکن است با سختی همراه باشد. در تعطیلات این فصل چه بخواهید به دیدن خانواده بروید و چه برای تفریح و اسکی به منطقه‌ای خاص سفر کنید، حتما باید از قبل، برنامه‌ریزی و نکات ایمنی را رعایت کنید. در این صورت سفری ایمن و سرشار از زیبایی‌های طبیعت را تجربه خواهید کرد.

چمدان مخصوص هوای سرد

وقتی صبحت از سفر در هوای سرد به میان می‌آید، یکی از نکات مهم، بستن چمدان است:

لازم است در مورد آب‌وهوای مقصد تحقیق کنید تا بدانید چه لباس‌ها و لوازمی را باید همراه ببرید. ترجیحا چند لباس را روی هم بپوشید تا در صورت تغییر دما بتوانید لایه‌ها را اضافه یا کم کنید. همچنین همراه داشتن جوراب‌های ضد رطوبت و کت گرم یکی از الزامات سفر در هوای سرد است. اکسسوری‌ها یا پوشاک جانی همچون کلاه، دستکش، شال و چکمه‌های ضدآب را فراموش نکنید. این موارد شما را تا حد قابل توجهی گرم نگه می‌دارند.

موارد ضروری

فارغ از هر فصل و زمانی، هرگز بدون لوازم ضروری همچون تلفن همراه، پول نقد،

بزرگاری انواع جشن‌ها، رویدادها، فستیوال‌ها و... به پیشواز سال نو میلادی می‌روند. شما با شرکت در این مراسم، علاوه بر تجربه سفری بی‌نظیر و خاطره‌انگیز، می‌توانید با فرهنگ‌ها و آداب و رسوم مختلف نیز آشنا شوید.

لوازم ایمنی

شرایط جوی در فصول سرد می‌تواند چالش‌برانگیز و خطرناک باشد؛ بنابراین سعی کنید متناسب با دمای هوا لباس‌هایتان را انتخاب کنید. کفش یا چکمه گرم و ضد لغزش بپوشید تا در مواجهه با سطوح یخ‌زده و لغزنده، دچار مشکل نشوید. وسایل ضروری همچون جعبه کمک‌های اولیه و اطلاعات تماس

تفریحات مختلف، به‌جای نوشیدنی‌های کافئین‌دار همچون قهوه، آب بنوشید.

محافظت از پوست

سرماي هوا با بادهای گزنده و رطوبت کم می‌تواند آسیب‌های جدی را به پوست وارد کند؛ به همین دلیل کرم‌های مرطوب‌کننده، ضدآفتاب و بالم لب می‌تواند تا حد زیادی از پوست شما محافظت کنند. فراموش نکنید که مصرف کرم ضدآفتاب، حتی در فصل پاییز و زمستان از واجبات مراقبت پوستی است.

اطلاع از رویدادهای پاییزی و

زمستانی مقصد

بسیاری از کشورها در فصول سرد سال، با

کارت بانکی، داروهای ضروری و... خانه را ترک نکنید. همچنین همراه داشتن یک باتری اضافه یا پاوربانک می‌تواند ایده خوبی باشد؛ چرا که وقت‌گذرانی در فضای آزاد و سرد ممکن است عملکرد تلفن همراه را تحت‌تاثیر قرار دهد.

آب کافی

برای اینکه به آب احتیاج پیدا کنید، لازم به هوای گرم نیست. بدن انسان حتی در سرمای پاییز و زمستان نیز به آب احتیاج دارد. اگر جزو افرادی هستید که در هوای سرد به ورزش یا تفریحات پرجنب‌وجوش می‌پردازید، قطعا بدن مقدار زیادی از مایعات خود را از دست می‌دهد و نیاز مبرم به آب پیدا می‌کند؛ پس در طول سفر و تجربه